

הרגשים והגששות על פי פרשת השבוע

ראש השנה | עלון מס' 197

'אם כבנים אם כעבדים'

כבנים וחלקם נידונים כעבדים... אבל אז ישנה חלוקה... רבש"ע אם ההנהגה איתנו כעת היא כשל בנים – רחמנו פרחם אב על בנים בבקשה רחמינו... תסלח... תרחם... אבל אם חלילה אנו נידונים כעבדים – אם כעבדים עינינו לך תלויות – אין לנו מצח להרים ראש – עינינו תלויות עד שתחננו... רק מתנת חנם... חנינה... שתשוב לדוננו כבנים... כי בהנהגה של בן ישנה אופציה ענקית למחילה... של רחמי אב לבנו... אם הבן שב הוא לאביו... ואם נתנהג אנו כבנים הרי ודאי שנזכה שבורא עולם ידן אותנו כאב...

היום הרת עולם היום יעמיד במשפט כל יצורי עולם אם כבנים אם כעבדים אם כבנים רחמנו פרחם אב על בנים אם כעבדים עינינו לך תלויות וכו'

יש להבין מהו האמור בפיוט זה אם כבנים אם כעבדים – וכי זה מעין – מוחק את המיותר – אם כבנים אז ככה ואם כעבדים אזי אחרת... מה זה החלוקה אם ואם???

והנראה לומר, כי ישנו חילוק מהותי בין ההנהגה של בן לשל עבד...

מודים אנחנו לך

ברגעים שלפני השקיעה בכניסת ראש השנה החדשה, אז נדע בוודאי מה נגזר עלינו בראש השנה בשנה שעברה... האם תפילותינו נענו?? האם אכן עמדנו במשימות... עמדנו בדרישות... וכדאי לשחזר מעט ברגעים נעלים אלו... ואולי גם במהלך תפילות ראש השנה... לזכור להודות... כן פשוט להודות על שנה שחלפה... על שנה מלאה ברבבות רגעי חסד... ברבבות רגעי הארת פנים... ברבבות דקות של טוב אלוקי ששפע עלינו ממרומים... בשנה שחלפה... וגם אם נניח שהיו קשיים והיו ניסיונות... והיו... כל אחד התמודד עם מה שחילקו לו בראש השנה אשתקד... אבל ברגעי שקיעה... עם כניסת השנה החדשה... אם נעשה מאזן מה היה יותר בשנה החולפת... אם נבקש להוציא פלט סיכום – זכות מול חובה... מי עשה יותר... האם אנו עשינו יותר ממה שקיבלנו מבורא עולם... או שהוא נתן בפי כמה וכמה יותר... מי נמצא ביתרת זכות... ומי נמצא ביתרת חובה... ברור לכולנו מה התוצאה... והמחשבה הזו תעלה בליבנו... תציף אותו בשבח והודאה לבורא עולם... על השנה החולפת שאכן הייתה נפלאה ומלאה בהארת פנים... ברגעי חסד... בשפע עצום... וזה הזמן לומר תודה... וגם אם חלילה ההרגשה שהייתה שנה קצת פחות... אז בוודאי שכעת בימי ראש השנה זו ההזדמנות לבקש לשנות את ההנהגה... שבראש השנה הזה נזכה לשינוי הנהגה ולשנה יותר ברוכה... יותר מלאה בקרבת אלוקים... יותר שפע... תכלה שנה וקללותיה תחל שנה וברכותיה...

לכל קוראי העלון

לשנה טובה תכתבו ותחתמו, אתם
וביתכם וכל כלל ישראל.

ברכת שנה טובה ומבורכת בכל מילי
דמיטב, שנה שימלאו כל משאלות הלב
לטובה ולברכה, שנה של הרגשת הלב
ובינת השכל, בריאות שמחה ונחת, תחל
שנה וברכותיה.

שבת שלום
ומבורך

- יאיר - תביא לי בבקשה כוס מים...
- אבא רגע...
- כעבור חמש דקות...
- יאיר מה עם הכוס מים???
- אבא אמרתי רגע...
- כן.. אבל עבר כבר חמש דקות...
- אבא אני רק מסיים פה שניה ומביא...
- כעבור עשר דקות...
- יאיר... נווווו... מה עם המים????
- אאאווו - אבא אמרתי שאני כבר מביא...

ברור לכולנו כי הנהגה כזו של בן כלפי אביו גובלת בחוצפה... עזות פנים... לא בכוונה... אבל...

אך מה יקרה עם הסיפור הזה היה קורה עם עבד... שהוא היה אומר רגע... זה ממש לא חוצפה... זאת מרידה... זאת פגיעה בכל המושג עבדות... כעת אם נחשוב מה האב יגיב על חוצפה... ומה האדון יגיב על מרידה... ברור לכולנו מה יותר חמור...

בראש השנה כשאנו עומדים לפני בורא עולם ביום הדין... יום המשפט... הרי האבא שלנו הוא גם מלך... 'אבינו מלכינו'...

ואנו כלל לא יודעים באיזה הנהגה אנו נשפטים... אם ההנהגה שדנים אותנו היא הנהגת 'בנים' – הרי שבמשך השנה בורא עולם ביקש מאיתנו הרבה דברים ואמרנו לו רגע... קריאת שמע בזמן... אמרנו רגע... ברכת המזון... אמרנו רגע... ושכחנו... פה מצווה שם עבירה... ואפעס... חיפנו... כעת בהנהגה של בן הרי זה ממש גובל בחוצפה... נכון אבל אבא יכול לסלוח אם מתחרטים... אבא מרחם אם מתחננים... אבא מקבל בנים אובדים... אכן... אך אם חלילה ההנהגה איתנו היא הנהגה של עבדים... אז כרגע אנחנו בבעיה קשה... כי זה לא חוצפה... זאת מרידה... ומי שמורד במלך נכנס ל...

ועל כן בראש השנה בתפילתנו אנו אומרים – היום יעמיד במשפט כל יצורי עולם אם כבנים אם כעבדים – חלק מהעולם נידונים כבנים

כלים לעבודת ד'

"בראש השנה יכתבון וביום צום כפור יחתמון כמה יעברון וכמה יבראון, מי יחיה ומי ימות... מי יעני ומי יעשר, מי ישפל ומי ירום".

צריך לזכור כי בראש השנה אכן הנידון והמשפט הוא על כל אדם באשר הוא... כמו שאומרים וכל באי עולם יעברון לפניך כבני מרון... כולם עוברים אין מי שמתחמק... וכל אחד יהיה חשוף לפני בורא עולם... והנידון בראש השנה הוא לא איזה שכר או עונש לתת לאדם על מעשיו על השנה החולפת... זה דין ומשפט שנערך לאדם לאחר אריכות ימים בבואו לעולם העליון... ושם ידונו אותו בסיכום כלל מעשיו....

בר"ה הנידון הוא מהם הכלים שיתנו לך לצורך עבודת ד' בשנה הבאה... ורואים שכתוב בפיט - כמה יעברון, שזה בעצם כמה יסיימו את תפקידם בעולם... וכמה יוולדו... ומה זה שוב 'מי יחיה ומי ימות' - ומבאר הרב פינקוס זצ"ל שהכוונה מי יקבל כלים שעל ידי זה הוא יקרא חי... ומי חלילה יישאר בבחינה של אדם מת... לא חסר אנשים סביבנו שהם חיים בפועל, אך מתים בעצם... אין ערך לחיים שכאלו... חיים של ריקנות...

נכון גם בצורת המוות ישנם גזירות משונות וחמורות רח"ל... מי במים ומי באש... אך בהמשך - מי ינוח ומי ינוע מי ישלו ומי יתיסר... זה הכל כלים שאדם יכול לזכות להם בכדי להשיג את עבודת ד'... את קרבת ד'... למי ילך השנה יותר קל... ומי יצטרך להתאמץ ביותר בכדי לזכות לאותה הקירבה...

וככל שאדם יכין את עצמו נכון, גם בתשובה ובסליחה בערב ראש השנה, וגם בהחלטה וקבלה הראויה, בכדי לייצר מצב אמיתי של תשובה - הרי שבראש השנה הוא יוכל להתפלל ולבקש מאבינו שבשמים, שהשנה ייתן לו יותר אפשרויות בכדי להצליח השליחות שלו כאן בימי חייו...

למנצח על השמינית...

הגר"ח שמואלביץ זצ"ל היה רגיל לומר בשיחותיו, אדם הצטנן באחד מימי טבת ונחלה ולאחר שבועיים החמיר מצבו והסתבך והתדרדר ונפטר רח"ל, - בהלווייתו יאמרו שסיבת הפטירה כי הוא התקרר לפני שבועיים - וע"ז היה אומר הגר"ח - טעות... הוא התקרר בראש השנה תפילתו הייתה מעט צוננת...

אם נשתמש בפן הנוסף בדבריו - לא מצטננים בטבת מצטננים בראש השנה... אזי במחשבה נוספת - לא מקבלים פרנסה בשבט... ולא מקבלים כאב ראש באייר... וגם לא מכניסים את הילד לישיבה בסיון... הכל זה בראש השנה... ביומיים האלו נקבע הכל...

ישאל השואל אם כן מה נשאר לי לעשות במשך השנה... הרי הכל נקבע כבר מראש בראש השנה... אכן כן... צודק השואל הכל נקבע ונגזר בר"ה... אך יכול להיות שזה נקבע עם תוספת כוכבית... כי

בכפוף לסך תפילות במהלך השנה... בכפוף למאמץ מסוים... להתגברות בניסיון... הרי שיהיה שינוי לטובה... ואל יאוש...

כך ניתן להבין מדוע אוכלים סימני מילתא בר"ה... כי כל דקה בראש השנה קובעת למהלך השנה... ולכן נמנעים מלישון בימי ר"ה... וכן הלאה... כל דקה בראש השנה זה זמן מסוים במהלך השנה...

בתוספת התבוננות - מהי התפילה בימי ראש השנה שהיא הכי מיוחדת??? המעריב הראשון?? עם כל הברען וההתלהבות הראשונית?? אולי שחרית... התפילה הפותחת את עבודת היום... או שכמעט לוודאי תפילת מוסף שזה עבודת המלכויות זיכרונות וכו'...

אולי אם מותר - להאיר זרקור על התפילה שיכולה מן הסתם להביא הרבה שפע והארה על האדם - תפילת מנחה ביום השני של ראש השנה... אחרי שכבר סיימנו את עבודת היום בתקיעת שופר... אחרי שכבר עברנו 7 תפילות וכעת זאת התפילה השמינית... שכבר חוזרת על עצמה... זה כבר נראה נדוש... מה יש להוסיף... מה יש לחדש...

דווקא בגלל זה - מי שמתאמץ בתפילה הזו, לעת כי ינטו צללי ערב... טרם נעילת שער של יום הדין... לנצל את התפילה הזו ולהתרומם ממנה... יש הרבה ראיות שדווקא בתוך הדברים שנראים פשוטים, טמונים אפשרויות והשגות גדולות לעין ערוך... נכון שזה מאמץ אבל הוא שווה... מאמץ פנימי ואמיתי ללא עזרים חיצוניים של בעל תפילה טוב או תקיעת שופר שמרוממת... זה בינך לבינו... מנחה - מתנה...

זכרנו לחיים

"זכרנו לחיים מלך חפץ בחיים וכתבנו בספר החיים למענך... חיים"

זכרנו לחיים מבקשים מהקב"ה שיזכור אותנו ויפקוד אותנו לחיים... מה הכוונה לחיים???

כשהולכים לבקש ממשהו משהו... צריך לדעת קודם מה השפה שהוא דובר... לא קונים במכולת תרופות ובבית מרקחת מסמרים... א"כ כשמבקשים מהקב"ה 'זכרנו לחיים' צריך לדעת מה הקב"ה מגדיר חיים... מה נחשב חיים בעיניו... מה האינטרס שלו שיחיו...

מלך חפץ בחיים - אוקיי... מלך שחפץ שיחיו... איזה חיים הקב"ה חפץ?? יש איזה ספק באיזה חיים הוא חפץ??? חיים של הוללות??? של פינוקים ותפנוקים??? של הנאות ובילויים???

זכרנו בספר החיים - רבש"ע תכתוב אותנו כולנו בספר החיים... בסדר בני - אני ארשום אותך... אבל מה אתה הולך לעשות בחיים האלו??? איזה סגנון חיים???

למענך אלוקים חיים - רבש"ע תכתוב שנחיה למענך... רגע חשבנו פעם מה כולל לחיות 'למענך'? תן פירוט לקב"ה מה אתה מתכוון בחיים שהם למענו... מה אתה מבין ב'למענך'... כן... תשכנע אותו למה אתה רוצה שייתן לך חיים... כלים לחיות... גם גשמיות צריך בשביל לחיות למענך... זה בסדר... אבל מה מסגרת החיים שבהם אנו חפצים... בהחלט יש בזה מחייב... שזה הזכות שלנו לחיים... למענך אלוקים - חיים...